

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. i članku 52. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROIŠTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

II a) Ocjena stanja

U dosadašnjoj primjeni Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama uočene su određene nedorečenosti, odnosno podnormiranost i nejasnoće glede nekih pitanja vezanih za materiju navedenog Zakona.

Svjesni potrebe cjelovitog i sustavnog sagledavanja pitanja vezanih za pomorsko dobro i morske luke osnovana je i stručna radna skupina sa zadatkom preispitivanja odredbi zakona, te sagledavanja mogućih rješenja na otvorena pitanja i nejasnoće. Međutim, određena pitanja nameću potrebu žurnog uređivanja izmjenama i dopunama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

U cilju otklanjanja nedorečenosti ovim izmjenama i dopunama predlaže se urediti žurna pitanja u cilju lakšeg investiranja na pomorsko dobro, te određenja lučkih područja luka otvorenih za javni promet lokalnog i županijskog značaja.

II b) Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom

- Što se smatra lučkom infrastrukturom, što suprastrukturom, a što lučkom opremom
- Precizno određenje lučkih djelatnosti u lukama otvorenim za javni promet
- Određenje obuhvata lučkog područja luka otvorenih za javni promet lokalnog i županijskog značaja te namjene pojedinih dijelova tih luka

Predloženim rješenjima pravno jasno uređuje se status infrastrukturnih i suprastrukturnih građevina i njihovo odvajanje od lučke opreme koja ostaje u vlasništvu operatera odnosno ovlaštenika koncesije u luci.

Pomorsko dobro kao iznimno vrijedan resurs zaslužuje i obvezuje nas da donošenjem ovog Zakona s jedne strane «sačuvamo» ga za budućnost, a da s druge strane sustavnim mjerama i pojednostavljenjem postupka koncesioniranja stavimo ga u gospodarsku upotrebu.

II c) Posljedice koje će proizaći donošenjem Zakona

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama nastupile bi sljedeće najznačajnije posljedice:

- Precizno bi se definirala lučka infrastruktura, suprastruktura i lučka oprema
- Preciziralo bi se određenje lučkih djelatnosti u lukama otvorenim za javni promet
- Preciznije uređenje obuhvata luka otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značaja, te ovlaštenje za donošenje kriterija kod osnivanja više lučkih uprava na području jedne županije

Nastupanjem ovih posljedica omogućio bi se brži i uspješniji gospodarski razvitak Republike Hrvatske kao pomorske zemlje, omogućilo bi se olakšano ulaganje u lučku suprastrukturu. Odgovarajuća sustavna i precizna pravna regulativa koja prati suvremena općeprihvaćena europska i svjetska dostignuća nužan je preduvjet toga razvitka.

III. POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama nije potrebno osigurati dodatna sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA

Tekst nacrtu prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama dan je u obliku nacrtu konačnog prijedloga Zakona, s obrazloženjem.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Pomorsko dobro i morske luke kao izniman prirodni resurs Republike Hrvatske u statusu općeg dobra od interesa za Republiku Hrvatsku zahtjeva stalnu brigu i nadzor.

Donošenje ovog Zakona otkloniti će se određene nedorečenosti u tekstu postojećeg zakona te će se omogućiti brže sređivanje stanja na pomorskom dobru glede uknjižbe i ubrzavanje ciklusa investicija na pomorskom dobru, te se predlaže donošenje u hitnom postupku, u skladu s člankom 159. i 161. Poslovnika Hrvatskog sabora.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA**

Članak 1.

U Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine br.158/03 i 100/04) u članku 2. točki 8. iza riječi u zagradi „rezervoari i sl.“ umjesto zareza se stavlja točka, a riječi: „te drugi kapitalni prekrcajni objekti (stalno učvršćene dizalice i sl)“ se brišu.

Iz točke 8. dodaje se nova točka 9. koja glasi: „prekrcajna oprema su pojedinačni uređaji, strojevi, procesne instalacije, lučke dizalice i drugi proizvodi od kojih se sastoji postrojenje ili su samostalno ugrađeni u građevinu i služe tehnološkom procesu u luci i ne čine pomorsko dobro.“

Dosadašnja točka 9. postaje točka 11.

Članak 2.

U članku 17. iza stavak 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Ne može se dati koncesija fizičkoj ili pravnoj osobi koja je gospodarski koristila pomorsko dobro bez pravne osnove i /ili uzrokovala štetu na pomorskom dobru ukoliko prethodno ne plati naknadu štete zbog stjecanja bez osnove, s tim da visina naknade štete ne može biti manja od naknade za koncesiju, koju bi bio dužan platiti ovlaštenik koncesije da pomorsko dobro koristi temeljem valjane pravne osnove.

Članak 3.

U članku 19. stavak 5. se briše.

Članak 4.

U članku 20. stavak 3. iza riječi „koja obuhvaća“ dodaju se riječi „, korištenje ili“.

Iza stavka 6. dodaju se stavci 7. i 8. koji glase:

„Iznimno, ako je određeni projekt u interesu Republike Hrvatske ili ako to ocjeni opravdanim, Vlada Republike Hrvatske uvijek može odlučiti o raspisivanju javnog prikupljanja ponuda i davanju koncesije na pomorskom dobru.

U slučaju promjene namjene prostora koje je obuhvaćeno koncesijom, promjenom dokumenata prostornog uređenja, ovlaštenik koncesije može zatražiti promjenu namjene koncesije, u kojem slučaju davatelj koncesije može odlučiti o izmijeni odluke o koncesiji, te utvrditi nove uvjete, opseg i obuhvat korištenja pomorskog dobra.“

Članak 5.

U članku 28. stavak 3. iza riječi „iznosu“ briše se točka i dodaju se riječi „,osim za koncesije gradnje infrastrukture (vodovodna, kanalizacijska, energetska i telefonska) u kojem slučaju se naknada utvrđuje kao za gospodarsku upotrebu pomorskog dobra“.

Članak 6.

Iza članka 37. dodaje se članak 37.a.koji glasi:

Članak 37.a.

„Republika Hrvatska ovlaštena je, kao nositelj vlasti, poduzimati sve radnje radi zaštite pomorskog dobra, kao i podnositi tužbe radi utvrđenja pomorskog dobra, naknade štete ili stjecanja bez osnove protiv osoba koje gospodarski koriste ili su koristile pomorsko dobro bez koncesije ili koncesijskog odobrenja i time ostvarile određenu korist ili svojim radnjama uzrokovale štetu. „

Članak 7.

Članak 65. mijenja se i glasi:

„Vrste lučkih djelatnosti u lukama otvorenim za javni promet su:

1. privez i odvez brodova, jahti, ribarskih, sportskih i drugih brodica i plutajućih objekata,
2. ukrcaj, iskrcaj, prekrcaj, prijenos i skladištenje roba i drugih materijala,
3. prihvat i usmjeravanje vozila u svrhu ukrcaja ili iskrcaja vozila sa uređenih lučkih površina,
4. ukrcaj i iskrcaj putnika uz upotrebu lučke prekrcajne opreme,
5. ostale gospodarske djelatnosti koje su u funkciji razvoja pomorskog prometa i djelatnosti iz točke 1. do 4. ovoga članka (npr. opskrba brodova, pružanje usluga putnicima, tegljenje, servisi lučke mehanizacije i ostale servisne usluge, poslovi zastupanja u carinskom postupku, poslovi kontrole kakvoće robe i dr.).

Na lučkom području mogu se obavljati i druge djelatnosti ako je to propisano posebnim zakonom, kao i obavljanje drugih djelatnosti koje ne umanjuje ni otežava obavljanje osnovnih lučkih djelatnosti predviđenih u stavku 1. ovoga članka.

Poslovi pomorske agencije i otpremnički poslovi obavljaju se temeljem odobrenja nadležne lučke uprave.

Ministar će donijeti akt kojim se propisuju kriteriji i tehničko-tehnološki uvjeti za obavljanje djelatnosti, kao i kriterije i maksimalne iznose za određivanje lučkih tarifa i to razlikujući teretne od putničkih luka, te kriterije za produženje roka trajanja koncesije iz članka 9. ovog Zakona.“

Članak 8.

U članku 66. u stavku 5. točka 2. riječi „točke 4. ovog Zakona“ zamjenjuju se riječima „točke 5. ovog Zakona“

Članak 9.

U članku 67. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„Lučka uprava može iznimno, na zahtjev ovlaštenika, uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, za koncesiju iz članka 66. stavka 5. točke 3. i 4. Zakona i za prvenstvenu koncesiju produžiti rok trajanja koncesije do ukupno 50 godina, za određena područja i odgovarajuće djelatnosti, te sukladno tome izmijeniti i ostale uvjete iz odluke i ugovora o koncesiji u slučajevima:

- ako nove investicije to gospodarski opravdavaju,
- ako nastupi viša sila.“

Članak 10.

U članku 74. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase: „Lučko područje luka otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značaja obuhvaća područje namijenjeno za obavljanje linijskog pomorskog prometa, komunalni vez koji obuhvaća vez plovnog objekta čiji vlasnik ima prebivalište na području jedinice lokalne samouprave ili plovni objekt pretežito boravi na tom području i upisan je u upisnik brodova nadležne lučke kapetanije ili očevidnik brodica nadležne lučke kapetanije ili ispostave, nautički vez za nautička plovila, ribarski vez i privezišta.

Kriterije za određivanje namjene pojedinog dijela luke prema prethodnom stavku, način plaćanja, uvjete korištenja, te određivanja visine naknade i raspodjele propisati će Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za prostorno planiranje.“

Članak 11.

U članku 75. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Ministar će donijeti propis kojim će se odrediti kriteriji za osnivanje više lučkih uprava iz stavka 1. ovoga članka.“

Članak 12.

U članku 78. stavak 2. mijenja se i glasi:

„U lukama otvorenim za javni promet lokalnog značaja u kojima ne postoji gospodarski interes za pružanje usluga prihvata otpada, opskrbe vodom i električnom energijom, te usluge može pružati lučka uprava.“

Iza stavak 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Prihodi ostvareni pružanjem usluga iz prethodnog stavka moraju se prikazati u bilanci lučke uprave, te biti odvojeni od naplate lučkih pristojbi.“

Članak 13.

U članku 106. stavak 3. mijenja se i glasi: „Žalba protiv rješenja donesenih temeljem Zakona ne odgađa izvršenje rješenja.“

Članak 14.

Članak 110. se briše.

Članak 15.

U članku 111. briše se stavak 6.

Članak 16.

U članku 114. stavak 1. točka 5. se briše, a točka 6. se mijenja i glasi: „ako u more ili na morsku obalu baca, odlaže ili ispušta krute, tekuće ili plinovite tvari kojima se onečišćuje pomorsko dobro (članak 88)“

Dosadašnje točke 6. i 7. postaju točke 5. i 6.

U članku 114. u stavku 2. i stavku 3. riječi „5.000,00 do 10.000,00“ zamjenjuju se riječima „15.000,00 do 100.000,00“

U članku 114. stavak 4. se briše.

Članak 17.

U članku 118. stavci 10. i 11. se brišu.

Članak 18.

Iza članka 118. dodaje se članak 118.a. koji glasi:

„Sve lučke dizalice koje su stalno učvršćene na lučko područje u lukama otvorenim za javni promet, odnosno u lukama posebne namjene, do stupanja na snagu ovog Zakona postaju vlasništvo Republike Hrvatske .

Republika Hrvatska prenosi na upravljanje sve dizalice na lučkom području u lukama otvorenim za javni promet nadležnoj lučkoj upravi koja ih daje na korištenje ovlašteniku koncesije prema uvjetima iz ugovora o koncesiji.

Republika Hrvatska prenosi na korištenje sve dizalice u lukama posebne namjene ovlaštenicama koncesije prema uvjetima iz ugovora o koncesiji.“

Članak 19.

U članku 120. stavak 1. točka c) se briše.

Članak 20.

Ovlašćuje se ministar da u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese sljedeći propis:

1. o kriterijima i tehničko-tehnološkim uvjetima za obavljanje djelatnosti, kao i kriterije za određivanje lučkih tarifa u lukama otvorenim za javni promet iz članka 7. stavak 4. ovoga Zakona.
2. o kriterijima za osnivanje više lučkih uprava na području jedne županije iz članka 11. ovoga Zakona

Ovlašćuje se ministar da u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uz suglasnost ministra nadležnog za prostorno planiranje donese sljedeći propis:

1. o kriterijima za određivanje namjene pojedinog dijela luke otvorene za javni promet županijskog i lokalnog značaja, način plaćanja veza, uvjete korištenja, te određivanja maksimalne visine naknade i raspodjele prihoda iz članka 10. ovoga Zakona.

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE UZ ČLANKE

Uz članak 1.

U postojeći članak 2. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama dodaje se novi pojam lučke opreme. Naime, kako su dosada dizalice u lukama bile tretirane kao kapitalna suprastruktura i time sastavni dio pomorskog dobra ovom izmjenom se dizalice u lukama drugačije definiraju i to kao lučka oprema. Navedenim se olakšavaju investicije u lukama, posebice u lukama otvorenim za javni promet.

Uz članak 2.

Pooštravaju se uvjeti glede ishoda koncesije na pomorskom dobru, te se tako onemogućuje da ovlaštenik koncesije postane pravna osoba koja je već koristila pomorsko dobro bez koncesije.

Uz članke 3. i 4.

Utvrđuje se nadležnost Vlade Republike Hrvatske za davanjem svih koncesija na pomorskom dobru u iznimnim slučajevima, i normira se slučaj kada za vrijeme korištenja koncesije dođe do promjene namjene prostora prema dokumentima prostornog uređenja.

Uz članak 5.

Člankom 5. se ispravlja neke nelogičnosti iz teksta Zakona te se uočavajući da se pod posebnom upotrebom pomorskog dobra mogu polagati i vodovodna, energetska, te telefonska mreža, a obzirom na privatizaciju istih, te stvarnu gospodarsku upotrebu takve mreže, ove djelatnosti brišu iz posebne upotrebe pomorskog dobra, te se svrstavaju u gospodarsku upotrebu

Propisuje se dopuna stavka 3. postojećeg članka 28. kojim se naknada za koncesije za posebnu upotrebu radi izgradnje infrastrukture (vodovodna, kanalizacijska, energetska i telefonska) određuje prema kriterijima za gospodarsku upotrebu. Naime, zbog najavljene privatizacije u ovakvim djelatnostima, te u odnosu na činjenicu da se navedene usluge naplaćuju potrebna je ovakva izmjena.

Uz članak 6.

Dodaje se novi članak 37.a kojim se precizira ovlaštenje Republike Hrvatske na podnošenje tužbi radi naknade štete u slučajevima nezakonitog korištenja pomorskog dobra.

Uz članak 7. i 8

Ovim člankom se mijenja članak 65. Zakona kojim se određuju vrste lučkih djelatnosti u lukama otvorenim za javni promet. Određenjima na ovako predloženi način preciziraju se djelatnosti, te se radi razlikovanje između ukrcanja putnika od ukrcanja vozila, dok se iz lučkih djelatnosti za koje je potrebno ishoditi koncesiju isključuje djelatnost pomorskog agenta.

Radi pojašnjenja ukupne tehničko-tehnološke cjeline obavljanja pojedinih lučkih djelatnosti propisuje se ovlaštenje za donošenjem podzakonskog akta.

Te se radi izmjene članka 65. Zakona morao izmijeniti i članak 66. Zakona radi nomotehničkog usklađenja.

Uz članak 9.

Postojećem člankom 22. Zakona predviđena je mogućnost i postupak u slučajevima kada poglavarstvo županije odnosno Vlada Republike Hrvatske može produžiti rok trajanja koncesije. Izmjenama i dopunama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama utvrđuje se mogućnost da i lučka uprava kao davatelj koncesije može produžiti koncesijsko razdoblje uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Predloženom mogućnošću produženja koncesijskog razdoblja u lukama otvorenim za javni promet potiče se dodatno ulaganje u lučku infrastrukturu i suprastrukturu od strane ovlaštenika koncesije. Ovim načinom, pored ostalog, olakšati će se ostvarenje Public private partnership (PPP) između lučke uprave i ovlaštenika koncesije.

Uz članak 10.

Ovim člankom pobliže se definira lučko područje, odnosno sadržaji koji se obuhvaćaju u lučko područje luka otvorenih za javni promet lokalnog i županijskog značaja. Navedena odredba precizira obuhvat luka županijskog i lokalnog značaja, te omogućuje objedinjavanje lučkog područja u pojedinim geografskim područjima.

Uz članak 11.

Ovaj članak govori da će se u slučaju osnivanja više lučkih uprava donijeti propis u kojem će biti određeni kriteriji koji moraju biti zadovoljeni za istu mogućnost, a sve u cilju sprečavanja nepotrebnog usitnjavanja lučkog sustava.

Uz članak 12, 13, 14, 15 i 16.

Usklađuje se sa donošenjem Zakona o prekršajima, te se ispravljaju neke nelogičnosti i mijenja se sukladno ukidanju članka 87. Zakona.

Uz članak 17.

Sukladno izmjeni iz postojećeg članka 19. Zakona bilo je potrebno uskladiti i brisati odredbe iz članka 118. Zakona, a radi se o malim rivama na pomorskom dobru.

Uz članak 18.

Budući da se dizalice više ne smatraju pomorskim dobro, bilo je potrebno odrediti se glede postojećih dizalica u lukama, te je određeno da se iste smatraju vlasništvom Republike Hrvatske koja ih prenosi na upravljanje lučkim upravama ili ovlaštenicima koncesije.

Uz članak 19, 20 i 21.

Ovim člancima se daje ovlaštenje ministru za donošenjem podzakonskih akata te određuje stupanje na snagu Zakona.